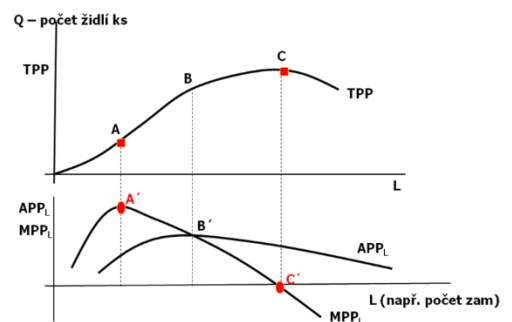

Produkční analýza

a) Co je to produkční funkce?

b) Vysvětlete zákon klesajících výnosů.

Při postupném zvyšování jednoho výrobního faktoru o jednotku se budou postupně jednotkové přírůstky produkce zvyšovat až do určitého bodu, kdy začnou klesat. **Proč?**

Produkční funkce v krátkém období – náklady v krátkém období (1 VF var.)

Celkový produkt (TP či TPP)- celkový objem produkce, které bylo vyrobeno s určitým množstvím variabilního vstupu

Průměrný produkt (AP či APP) - objem produkce připadající v průměru na jednotku variabilního vstupu

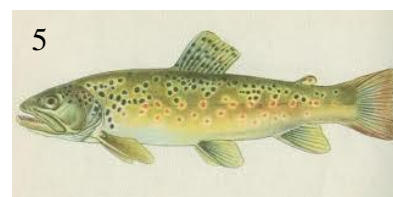
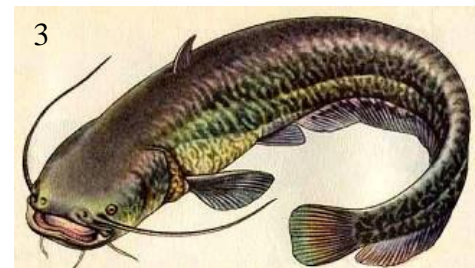
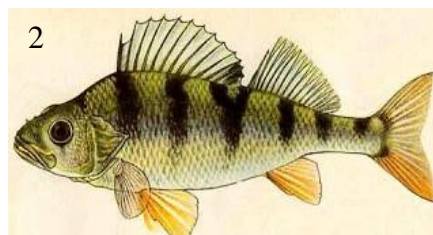
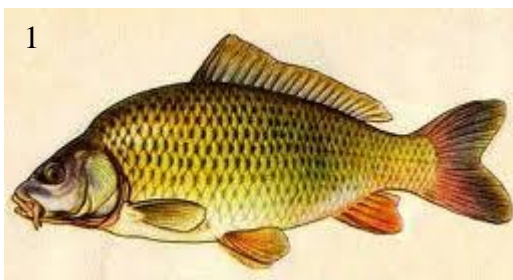
Mezní produkt (MP či MPP) - O kolik se zvýší TP pokud ...

1. Následující tabulka popisuje počty ulovených kaprů v kg (TP) při daném počtu urostlých rybářů (L)

L	TP	AP (TP/L)	MP (přírůstek TP/ přírůstek L)
0	0		
1	30		
2	70		
3	120		
4	160		
5	175		
6	180		
7	180		
8	176		

- a) Doplňte průměrný a mezní produkt
- b) Určete, při jakém počtu rybářů je MP maximální
- c) Určete, při jakém počtu rybářů se začne projevovat zákon klesajících výnosů (od jakého L začne MP klesat)
- d) Jaké množství ryb mohou rybáři maximálně ulovit
- e) Při jaké množství ryb je mezní produkt práce rybářů nulový
- f) Určete, které ryby jsou na obrázcích
- g) Uveďte příklady výrobních faktorů, které uvažujeme jako fixní při chovu ryb

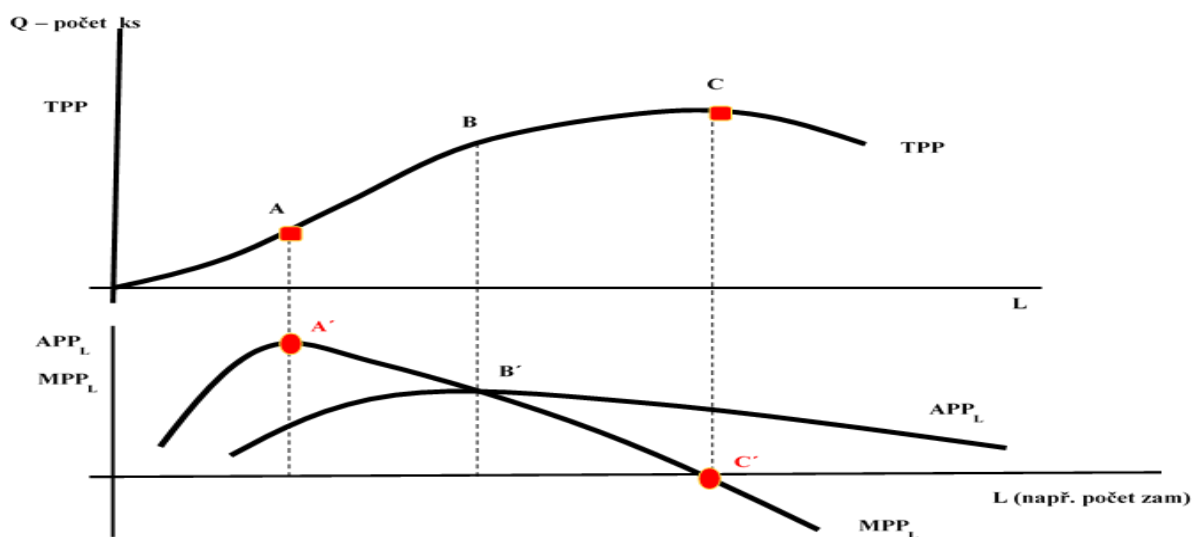

2. Máte dánu u firmy vyrábějící **Fingerlings** funkci mezního produktu:

$$MP = 900L - 18L^2$$

- Určete funkce celkového a průměrného produktu.
- Určete, při jakém objemu práce se začnou prosazovat klesající výnosy z variabilního vstupu (max. MP)
- Určete, kdy bude průměrný produkt (AP) maximální
- Určete, kdy bude průměrný produkt (AP) nulový
- Určete, pro která L je celkový produkt (TP) maximální
- Graficky znázorněte uvedené křivky s jejich max. a min. hodnotami (MP, AP, TP)

3. Máte dánu firmu vyrábějící reflexní vesty pro slepice

Je dána funkce celkového produktu: $TP = 21L + 210L^2 - 7L^3$

- a) Určete funkce mezního produktu a průměrného produktu
- b) Zjistěte, pro které L je mezní a průměrný produkt maximální.

4. Když bude zaměstnavatel uvažovat o přijetí dalšího zaměstnance, bude ho zajímat průměrný produkt nebo mezní produkt práce?

Produkční funkce v dlouhém období - náklady v dlouhém období

Co je to izokvanta?

Co je to izokosta?

Kdy je nákladové optimum?

1. Máte dānu u firmu produkující **Hřejivou berušku**, firma chce vyprodukovat **1000 ks** za den, přičemž cena je **400 Kč** tedy **TC = 400 000**. Cena jednotky práce je **800 Kč/zam.** a cena jednotky kapitálu (strojů a budov) je **6000 Kč/den**. Firma zjistila, že optimální kombinace je **80 zam. a 56 strojů**.

a) Graficky uvedenou situaci znázorněte u dvoufaktorové produkční funkce za pomocí **IZOKOSTY A IZOKVANTY**.

b) Znázorněte co by se stalo s izokostou, pokud by se cena práce zdvojnásobila z 800 na 1600 Kč/den

c) Co by znamenala situace, že podniky požaduje 100 strojů a současně 100 zaměstnanců při na produkci 1500 ks a při stejný nákladech (stejná izokosta)

d) Co by znamenala situace, že podniky požaduje 40 strojů a současně 50 zaměstnanců při na produkci 600 ks a při stejný nákladech (stejná izokosta)

2. Náklady na 1 zaměstnance (w) jsou **200 Kč/hod**, nájemné (r) za každý stroj je **300 Kč/hod**. Mezní fyzický produkt stroje je **900 jednotek výstupu/hod**. Velikost mezního fyzického produktu práce, pokud uvedená firma maximalizuje zisk, firma bude v rovnováze. Podmínkou rovnováhy firmy je, aby mezní produkt jedné koruny (peněžní jednotky), vynaložené na nákup vstupů, byl u obou faktorů stejný.

$$MPL/w = MPK/r$$

Dokonalá konkurence

---

a) Jaké jsou základní podmínky dokonalé konkurence

b) Jak se vyvíjejí příjmy v dokonalé konkurenci (TR,AR, MR)

Podmínka optima firmy (MR) $P = MC$

1. Nákladová funkce dokonale konkurenční firmy produkující kukuřici je dána rovnicí **$TC = 2\,000\,000 + 2000Q + Q^2$** a cena je **6000 Kč** za t.

- a) Určete rovnici celkových příjmů TR
- b) Jedná se o firmu v podmínkách dokonalé nebo nedokonalé konkurence, a proč
- c) Určete, optimální objem produkce v tunách, při kterém bude firma maximalizovat zisk, a určete výši tohoto zisku.
- d) Určete velikost zisku na 1 ks (tunu)
- e) Graficky uvedenou situaci pomocí křivek MC,MR, AC, AR zobrazte

2. Firma vyrábějící v podmínkách dokonalé konkurence cihly má celkový denní příjem ve výši **10 000 Kč**. Na této úrovni produkce firma maximalizuje zisk, **AC = 19 Kč, MC = 20 Kč a AVC = 15**.

Firma max zisk v bodě kde se $MC=P(MR)$ ($MR=AR=P$ v Dok. Konk.)

- Určete tuto úroveň produkce (ve fyz. jed.)
- Určete velikost celkového zisku, pokud firma nějaký realizuje.
- Určete fixní náklady na 1 výrobek

Bod uzavření firmy

Co je to bod uzavření firmy?

Z pohledu celého podniku $TR = VC$ Z pohledu jednoho výrobku $P = AVC = MC$

1) Určete kdy by firma přestala ve velmi krátkém období asi vyrábět, pokud :

- Není schopna uhrazovat odpisy budov
- Není schopna uhrazovat mzdy dělníkům
- Není schopna uhrazovat náklady na reklamní billboardy
- Není schopna uhrazovat náklady na materiál
- Není schopna uhrazovat náklady na elektrickou energii
- Není schopna uhrazovat daň z nemovitosti

2) Určete, zda při uvedených údajích o ekonomice podniku by firma uzavřela výrobu

TR = 100 FC = 40 VC = 80 TC= 120 (TC = FC + VC)

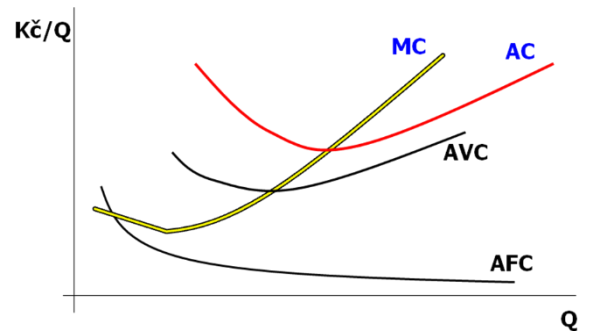
3) Firma v zábavním průmyslu vyrábí na dokonale konkurenčním trhu hračky. Cena vyráběného autíčka je **$P = 500$ $VC = 40Q + 0,02Q^2$ $FC=1520 000$**

- Určete rovnovážný objem produkce (max. zisk)
- Zisk na jednotku výroby (1 výrobek)
- Určete, při jakém objemu produkce firma ukončí výrobu ($P=AVC$)

4) Předpokládejme, že funkci celkových nákladů firmy vyrábějící produkt *My* v krátkém období lze vyjádřit rovnicí **$TC = Q^3 - 14Q^2 + 69Q + 128$**

- a) Určete při jakém objemu produkce (*Q*) by firma výrobu uzavřela (min. AVC)
- b) Určete, při jaké výši ceny (*P*) by firma výrobu uzavřela

Nedokonalá konkurence

a) jaké máme formy nedokonalé konkurence

1. Následující firmy zařadte k jednotlivým formám nedokonalé konkurence

• Státní tiskárna cenin Praha	• K2
• Estée Lauder	• Airbus
• O ₂	• Husky
• České dráhy (na trati ČB – Plzeň)	• ČEPS
• Desigual	• Milka
• ČSOB	

2. Které z následujícího **nepatří** mezi překážky vstupu konkurence do odvětví.

a) patenty na výrobu	f) koncese udělované vládou
b) chybějící presovač na kávu ve firmě	g) způsob řízení podniku
c) vysoké vstupní náklady	h) franchisy
d) cla a kvóty	
e) právní forma podnikání	

**Optimum firmy $MR = MC$
(max zisk)**

3. Monopolní firma vyrábí **HATCHIMALS** a chce maximalizovat svůj zisk. Určete velikost monopolní síly při objemu produkce, kdy firma maximalizuje zisk. Křivka poptávky (ceny) je popsána rovnicí **$P = 720 - 0,12Q$** .

Náklady jsou dány rovnicí **$TC = 500\,000 + 80Q + 0,06Q^2$**

- Určete, při jakém objemu produkce bude firma maximalizovat zisk
- určete výši ceny tohoto výrobku
- určete výši tohoto zisku.
- graficky tento monopol znázorněte

One Magical Creature Included

4. Firma v monopolním postavení vyrábí robotické křečky **Zhu Zhu** a má poptávkovou křivku danou rovnicí $P = 400 - 5Q$ a křivku celkových nákladů $TC = 100 + 40Q + 10Q^2$. Určete množství a cenu, při kterých firma maximalizuje zisk a určete výši tohoto zisku.

5. Jaké znáte alternativní cíle firem.

6. Jaká firma je v ČR nejvýznamnější z hlediska tržeb.

7. Jaká firma je celosvětově nejvýznamnější z hlediska tržeb a velikosti kapitálu.

8. Monopolně konkurenční firma ve Velké Británii produkuje **lícové vánoční stromky**, kdy její funkce celkových nákladů je $TC = 1000 + 50Q + 2Q^2$. Funkce ceny je dána rovnicí

$$P = 3000 - 0,15Q.$$

- Určete, kolik stromků bude firma produkovat, pokud bude chtít maximalizovat tržby podniku.
- Kolik by uvedený stromek stál při maximalizaci tržeb (P)

9. Oligopolní firma vyrábějící **Létajícího žraloka (Air Swimmers Shark)** na dálkové ovládání sleduje maximalizaci tržeb. Určete velikost produkce, pokud znáte **$AR = 800 - 4Q$ ($AR = TR/Q$) a $TC = 3Q^2 + 2Q + 10$.**

10. Jak určíme monopolní sílu firmy na trhu.

11. Jakým způsobem se reguluje nedokonalá konkurence

12. Poptávková křivka po produkci oligopolu PEPA produkujícím cibetkovou vanilkovou kávu je

$$P = 40 - 0,2Q \text{ a } TC = 1000 + 10Q + 0,1Q^2$$

- Jaká je cena a množství, které umožňují maximalizovat zisk?
- Určete velikost monopolní síly uvedené firmy při tomto objemu produkce
- Předpokládejme, že vláda chce stanovit cenový strop $P = 23$ Kč.
Jaký objem bude firma PEPA nabízet při této ceně.

Příklady na procvičení

13. Poptávková křivka po produkci oligopolu produkující **robo ryby**

$$P = 60 - 4Q \text{ a } AC = 2Q + 12.$$

- určete velikost produkce, pokud by firma maximalizovala zisk
- určete velikost monopolní síly oligopolu
- určete velikost produkce a výši zisku pokud by firma maximalizovala tržby

14. Monopolní firma vyrábějící výrobek **MY PET PIG** má funkci ceny určenou rovnicí

$$P = 8200 - 0,5Q \text{ a křivku celkových nákladů } TC = 600000 + 200Q + 0,5Q^2.$$

- Určete, při jakém objemu produkce bude firma maximalizovat zisk
- určete výši ceny tohoto výrobku
- určete výši tohoto zisku na jeden výrobek
- graficky tento monopol znázorněte
- určete objem produkce, pokud by firma maximalizovala tržby

